

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Ο παρών Κανονισμός ορίζει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των φοιτητών, των διδασκόντων και των επιτηρητών προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων και να κατοχυρωθεί:

- η ισότιμη μεταχείριση των εξεταζόμενων
- το κύρος και η αξιοπιστία της εξεταστικής διαδικασίας
- η προσωπική και επιστημονική αξιοπρέπεια των διδασκόντων, επιτηρητών και φοιτητών

Βασικές αποφάσεις σχετικά με την Οργάνωση-Διεξαγωγή Εξετάσεων¹

1. Τη γενική ευθύνη εύρυθμης διεξαγωγής των εξετάσεων του Τμήματος, έχει ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο οποίος μεριμνά έγκαιρα για τον ορισμό εποπτών, την καταλληλότητα των χώρων, τη διαθεσιμότητα των υλικών και μέσων και γενικότερα για το αδιάβλητο των εξετάσεων.
2. Ως επιτηρητές των εξετάσεων ορίζονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. καθώς και των λοιπών κατηγοριών διδακτικού προσωπικού του Τμήματος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο πλαίσιο των ωρών απασχόλησής τους κατά βαθμίδα και με συνεκτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την προετοιμασία των εισηγήσεων και τις διορθώσεις των γραπτών.
3. Οι εξετάσεις διεξάγονται μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, μέσα στο χρονικό διάστημα που ορίζεται στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο σύμφωνα με το Πρόγραμμα Εξεταστικής, το οποίο εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και στην συνέχεια ανακοινώνεται στην Ιστοσελίδα του Τμήματος. Η επαναληπτική εξέταση των μαθημάτων και των δύο εξαμήνων (χειμερινού και εαρινού) πραγματοποιείται τον Σεπτέμβριο σε ημερομηνίες που καθορίζονται και ανακοινώνονται με τον ίδιο τρόπο.
4. Ο φοιτητής έχει δικαίωμα συμμετοχής στην εξέταση των μαθημάτων μόνο στην περίπτωση που τα έχει επιλέξει στην δήλωση μαθημάτων του συγκεκριμένου εξαμήνου του συγκεκριμένου ακαδ. έτους.
5. Μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές που έχουν υπερβεί την ελάχιστη διάρκεια φοίτησης, να εξεταστούν σε μαθήματα που έχουν δηλωθεί, έστω και μία φορά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, κατά την εξεταστική περίοδο του χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου, ανεξάρτητα από το εάν αυτά διδάσκονται στο αντίστοιχο χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο.
6. Με ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος, οριστικοποιείται στην ηλεκτρονική εφαρμογή φοιτητολογίου η σύνδεση μαθήματος με διδάσκοντα, σύμφωνα με την ανάθεση μαθημάτων. Στη συνέχεια, καταρτίζονται οι κατάλογοι συμμετοχής στην εξέταση, ανά μάθημα, σύμφωνα με τις υποβληθείσες δηλώσεις μαθημάτων.
7. Οι διδάσκοντες ενημερώνονται για τον κατάλογο των φοιτητών που συμμετέχουν

---

¹ Άρθρο 35 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ 4621/τ. Β'/21-10-2020)

στην εξέταση, από την ηλεκτρονική εφαρμογή εξυπηρέτησης διδασκόντων, μέσω πλατφόρμας/φοιτητολογίου καταχωρούν και οριστικοποιούν τη βαθμολογία της εξέτασης, εντός τριών (3) εβδομάδων το αργότερο από την ημερομηνία εξέτασης του μαθήματος.

A. Υποχρεώσεις και Δικαιώματα των εξεταζομένων

1. Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν μόνον όσοι έχουν συμπεριλάβει το αντίστοιχο μάθημα στη δήλωση μαθημάτων προς εξέταση. Στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου δικαιούνται να συμμετάσχουν όσοι δεν εξετάστηκαν επιτυχώς στα μαθήματα που είχαν συμπεριλάβει στις αντίστοιχες δηλώσεις μαθημάτων του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου.
2. Οι φοιτητές θα πρέπει να βρίσκονται στην αίθουσα 15' πριν την έναρξη της εξέτασης.
3. Οι φοιτητές που προσέρχονται σε εξετάσεις θα πρέπει απαραίτητως να φέρουν μαζί τους την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα. Σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή απλά ξεχάσουν να την έχουν μαζί τους θα πρέπει να ζητήσουν από τη Γραμματεία τους (πριν προσέλθουν για την εξέταση του μαθήματος) μια βεβαίωση σπουδών για να την επιδείξουν όταν θα παραδίδουν την κόλλα τους στον επόπτη ή καθηγητή.
4. Τα προσωπικά στοιχεία των φοιτητών ονοματεπώνυμο, αριθμός μητρώου θα πρέπει απαραίτητως να γράφονται με κεφαλαία και ευανάγνωστα γράμματα. Με κεφαλαία γράμματα θα πρέπει να αναφέρεται το μάθημα, η ημερομηνία εξέτασης, η αίθουσα.
5. Πριν τη διανομή των θεμάτων οφείλουν να απομακρύνουν ή να ασφαλίσουν εντός κλειστών σάκων/τσαντών τα βιβλία ή βοηθήματα που έχουν μαζί τους εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από τους υπεύθυνους του μαθήματος.
6. Τα κινητά τηλέφωνα δεν επιτρέπονται κατά τη διάρκεια των εξετάσεων. Οποιασδήποτε συσκευή επιτρέπει ηλεκτρονική επικοινωνία οποιουδήποτε τύπου πρέπει να είναι απενεργοποιημένη.
7. Από την ώρα που μοιράζονται τα θέματα οι φοιτητές δεν γίνονται πλέον δεκτοί στην αίθουσα, ενώ απαγορεύεται η απομάκρυνσή τους από την αίθουσα πριν τη συμπλήρωση μισής ώρας από τη διανομή των θεμάτων.
8. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης η έξοδος των φοιτητών από την αίθουσα των εξετάσεων γίνεται μόνο με τη συνοδεία ενός επιτηρητή.
9. Οι φοιτητές δεν επιτρέπεται να συνεργάζονται με οποιοδήποτε τρόπο μεταξύ τους ή με άλλο άτομο εντός ή εκτός της αίθουσας των εξετάσεων.
10. Απαγορεύεται η κατανάλωση καφέ, αναψυκτικών και τροφίμων μέσα στις αίθουσες των εξετάσεων. Επιτρέπονται μόνο μπουκαλάκια με νερό, οι κάτοχοι των οποίων οφείλουν να παίρνουν μαζί τους όταν φεύγουν.
11. Οι φοιτητές κατά την αποχώρησή τους παραδίδουν μαζί με το γραπτό τους, το πρόχειρο που χρησιμοποίησαν και τα θέματα των εξετάσεων, εφόσον ζητηθεί από τον διδάσκοντα, επιδεικνύουν στον επιτηρητή τη φοιτητική τους ταυτότητα και

υπογράφουν στον ονομαστικό κατάλογο φοιτητών.

12. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων έχουν το δικαίωμα να δουν το γραπτό τους και να ζητήσουν διευκρινίσεις για τη βαθμολογία τους, εφόσον το επιθυμούν.
13. Οι εξεταζόμενοι που εμπίπτουν στις ειδικές κατηγορίες εισακτέων ως πάσχοντες από παθήσεις που δεν τους επιτρέπουν να υποστούν γραπτή εξέταση, ρυθμίζουν πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου και κατόπιν προσωπικής συνεννόησης με τους διδάσκοντες τον καταλληλότερο (προφορικό ή άλλο) τρόπο εξέτασής τους.
14. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης απαγορεύεται η αντιγραφή, η συνεργασία μεταξύ φοιτητών, η χρήση σημειώσεων, βιβλίων ή οποιασδήποτε συσκευής επιτρέπει ηλεκτρονική επικοινωνία οποιουδήποτε τύπου. Επίσης, απαγορεύεται να βρίσκονται τα ανωτέρω αντικείμενα στο έδρανο του εξεταζόμενου ή να είναι καθ' οιονδήποτε τρόπο προσβάσιμα σ' αυτόν. Τα προαναφερθέντα ισχύουν συνολικά εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από τον εκάστοτε διδάσκοντα, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του μαθήματος ή τις γενικές επικρατούσες συνθήκες και τις σχετικές αποφάσεις των θεσμικών οργάνων. Η παραβίαση των ανωτέρων απαγορεύσεων έχει ως συνέπεια τον μηδενισμό του γραπτού. Σε περίπτωση υποτροπής, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και μετά από ακρόαση του ενδιαφερομένου, μπορεί να ανασταλεί η δυνατότητα εγγραφής του για συμμετοχή στις εξετάσεις ενός εξαμήνου. Κατ' εξαίρεση, εάν η φύση του μαθήματος ή/και της εξέτασης επιβάλλει τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών, ο διδάσκων μπορεί να ανακοινώνει την μη εφαρμογή του άρθρου αυτού, αναλαμβάνοντας ο ίδιος την ευθύνη του ελέγχου του αδιάβλητου, αφού προηγουμένως ενημερώσει γραπτώς τους εξεταζόμενους.
15. Δικαίωμα σε προφορικές εξετάσεις ακόμα και αν το μάθημα εξετάζεται γραπτώς έχουν όσοι φοιτητές έχουν αποδεδειγμένα πρόβλημα δυσλεξίας ή άλλο ιατρικό πρόβλημα που δεν επιτρέπει στον φοιτητή να γράφει.
16. Για τους εξεταζόμενους οι οποίοι χρειάζεται να δικαιολογήσουν την απουσία από την εργασία τους (όταν είναι εργαζόμενοι) προβλέπεται η συμπλήρωση σχετικού εντύπου το οποίο θα είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από κάθε ενδιαφερόμενο. Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές θα πρέπει να το προσκομίσουν στην εξέταση ώστε να υπογραφεί από τον υπεύθυνο καθηγητή του εξεταζόμενου μαθήματος και στη συνέχεια να σφραγιστεί από την Γραμματεία του Τμήματος.
17. Οι εξεταζόμενοι οφείλουν να διαβάζουν προσεκτικά τις οδηγίες που τους δίνονται για τα θέματα και να τηρούν τους κανόνες εξέτασης.
18. Οι εξεταζόμενοι οφείλουν να ενημερώνουν γραπτά τους υπεύθυνους για τυχόν προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά τη διάρκεια των εξετάσεων.

B. Υποχρεώσεις και Δικαιώματα των διδασκόντων

Τρόποι Εξέτασης²

Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται από τους διδάσκοντες του εκάστοτε μαθήματος. Ο διδάσκων μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε εργασίες που ανατίθενται στους φοιτητές στο πλαίσιο του μαθήματος. Η διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμίες που ορίζονται από τον διδάσκοντα και σε κάθε περίπτωση δεν υπερβαίνουν το πέρας της εξεταστικής περιόδου του τρέχοντος εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών καθώς και όλες οι πληροφορίες που αφορούν κάθε μάθημα, αναφέρονται αναλυτικά στο περίγραμμα του μαθήματος το οποίο περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος. Αν κάποιο μάθημα έχει ανατεθεί από τη Συνέλευση Τμήματος σε περισσότερους του ενός διδάσκοντες, η εξέταση του μαθήματος μπορεί να οργανωθεί από κοινού και ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών είτε μπορεί να είναι κοινός ή διαφορετικός ανά διδάσκοντα, αρκεί να ενημερώνονται σχετικά οι φοιτητές στην αρχή του εξαμήνου.

Οι διδάσκοντες:

1. Οφείλουν να έχουν αναρτήσει επίσημα την ύλη στην οποία θα εξεταστούν οι φοιτητές.
2. Οφείλουν να είναι παρόντες την ημέρα και ώρα της εξέτασης των μαθημάτων τους, να δίνουν τις απαραίτητες διευκρινίσεις επί των θεμάτων των εξετάσεων στην αρχή της εξέτασης και ακολούθως να εποπτεύουν κάθε πτυχή της ομαλής διεξαγωγής των εξετάσεων καθ' όλη τη διάρκειά τους.
3. Προσέρχονται στις εξετάσεις έχοντας τον συνολικό ονομαστικό κατάλογο φοιτητών που έχει αντλήσει από την ηλεκτρονική πλατφόρμα/Φοιτητολόγιο.
4. Σε περίπτωση σοβαρού κωλύματος, ενημερώνουν εγκαίρως τη Γραμματεία για την αδυναμία προσέλευσής τους στις εξετάσεις καθώς και για το ποιο μέλος ΔΕΠ έχουν ορίσει να τους αναπληρώσει. Οφείλουν, επίσης, να παραδώσουν εγκαίρως τα θέματα και τις αναγκαίες οδηγίες στους αναπληρωτές τους.
5. Οφείλουν να εξετάζουν προφορικά, μέσα στα πλαίσια του χρόνου των εξετάσεων, το φοιτητή που δικαιούται προφορικής εξέτασης μαζί με ένα δεύτερο μέλος της εκπαιδευτικής ομάδας, που θα ορίσει ο επόπτης.
6. Οφείλουν να εξασφαλίσουν, μαζί με τους επιτηρητές, τις τυχόν ειδικές συνθήκες που χρειάζονται για να συμμετέχει στις εξετάσεις κάποιος σπουδαστής με ιδιαιτερότητες.
7. Οφείλουν να μην ασχολείται με άλλη δραστηριότητα πλην της επιτήρησης κατά τη διάρκεια των εξετάσεων (πχ διόρθωση γραπτών, συζήτηση με σπουδαστές, τυχόν απαντήσεις στα θέματα των εξετάσεων κλπ.).
8. Διατηρούν τα γραπτά στο αρχείο τους για την προβλεπόμενη από το νόμο χρονική

---

² Άρθρο 36 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ 4621/τ. Β'/21-10-2020)

διάρκεια ενός έτους.

Γ. Υποχρεώσεις και Δικαιώματα των επιτηρητών

1. Οφείλουν να βρίσκονται στις αίθουσες εξετάσεων 15' πριν την έναρξη της εξέτασης και βοηθούν να τακτοποιηθούν οι φοιτητές σύμφωνα με τον τρόπο που επιτάσσει η αξιοπιστία της εξεταστικής διαδικασίας (π.χ., έλεγχος ταυτοτήτων).
2. Σε περίπτωση σοβαρού κωλύματος, ενημερώνουν εγκαίρως τον διδάσκοντα και ρυθμίζουν την αναπλήρωσή τους με κάποιον που περιλαμβάνεται στον κατάλογο των επιτηρητών.
3. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης μεριμνούν για την επακριβή εφαρμογή των κανόνων συμπεριφοράς των εξεταζόμενων.
4. Αναγράφουν στον πίνακα (ή ανακοινώνουν προφορικά) την ώρα έναρξης και λήξης της εξέτασης και ειδοποιούν τους εξεταζόμενους 60', 30' και 10' προ της λήξης της.
5. Σε περίπτωση κατά την οποία οι επιτηρητές αντιληφθούν εξεταζόμενο να μην συμμορφώνεται με τις παραγράφους Α.5, Α.9 του κανονισμού εξετάσεων, έχουν το δικαίωμα να του κάνουν προφορική παρατήρηση, ή να του ζητήσουν να αλλάξει θέση.
6. Σε κάθε περιστατικό αντιγραφής απομακρύνουν τον εξεταζόμενο (και κάθε άλλον εμπλεκόμενο) από την αίθουσα, κατακρατούν το γραπτό του, το οποίο και παραδίδουν ξεχωριστά στον διδάσκοντα έχοντας αναγράψει τη σχετική επισήμανση. Κατά τα λοιπά ακολουθούνται όσα προβλέπει ο Εσωτερικός Κανονισμός του Πα.Δ.Α. και η σχετική νομοθεσία.
7. Με την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διάρκειας της εξέτασης διακόπτουν τους εξεταζόμενους και συγκεντρώνουν τα γραπτά (περιλαμβανομένων των προχείρων και των θεμάτων). Τα καταμετρούν, τα αριθμούν και τα παραδίδουν στον διδάσκοντα.
8. Οι εξεταζόμενοι δεν μπορούν να αποχωρήσουν πριν την παρέλευση της πρώτης μισής ώρας από την έναρξη της εξέτασης και αφού έχουν καταθέσει το γραπτό τους.
9. Επειδή δεν επιτρέπεται να μείνει μόνος του ο τελευταίος εξεταζόμενος, ζητούν από τον προτελευταίο εξεταζόμενο να παραμείνει εντός της αίθουσας έως ότου ολοκληρώσει και παραδώσει το γραπτό του και ο τελευταίος.
10. Οφείλουν να ενημερώνουν γραπτά τους υπευθύνους και τον Προέδρο του Τμήματος για σοβαρά θέματα που αφορούν τη διεξαγωγή των εξετάσεων.

Δ. Τρόποι Εξέτασης Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)³

---

³ Άρθρο 37 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ 4621/τ. Β'/21-10-2020)

1. Οι διδάσκοντες οφείλουν να λαμβάνουν την απαιτούμενη μέριμνα για την εξέταση Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ). Τόσο οι ΦμεΑ όσο και οι διδάσκοντες μπορούν να απευθύνονται στους Καθηγητές - Συμβούλους ΦμεΑ, που έχουν οριστεί για όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, με σκοπό την παροχή ειδικότερων οδηγιών για την ευχερή συμμετοχή των ΦμεΑ στις εξετάσεις.
2. Οι εξετάσεις των ΦμεΑ πραγματοποιούνται σε κλίμα σεβασμού και αποδοχής της ιδιαιτερότητας.
3. Οι ΦμεΑ συμμετέχουν στις εξετάσεις την ίδια μέρα και ώρα με τους υπόλοιπους φοιτητές.
4. Οι ΦμεΑ οφείλουν να προσκομίσουν κατά την εγγραφή τους στη Γραμματεία του Τμήματός τους σχετική γνωμάτευση από αρμόδιο δημόσιο φορέα η οποία να πιστοποιεί το είδος της αναπηρίας τους.
5. Οι ΦμεΑ οφείλουν επίσης να επικοινωνήσουν με τον Σύμβουλο Καθηγητή του Τμήματός τους, προκειμένου να τον ενημερώσουν για τις ιδιαίτερες ανάγκες τους κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων.
6. Στις περιπτώσεις φοιτητών με αισθητηριακές ή κινητικές αναπηρίες, κατά τις οποίες χρειάζονται ειδικές διευθετήσεις, οι φοιτητές ενημερώνουν πριν από κάθε εξεταστική τον Σύμβουλο Καθηγητή και αυτός επικοινωνεί με την αρμόδια επιτροπή εξετάσεων και τους εξεταστές προκειμένου να ρυθμιστούν αυτά τα ειδικά θέματα.
7. Στις περιπτώσεις φοιτητών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητα (Δ.Ε.Π.-Υ.) ή/και Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή (π.χ. Δυσλεξία), οι φοιτητές δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνήσουν πριν την εξέταση με τον Σύμβουλο Καθηγητή, χρειάζεται όμως να έχουν μαζί τους κατά την εξέταση φωτοτυπία της σχετικής γνωμάτευσης που εκδίδεται από τα αρμόδια Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης ή Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, και να ενημερώσουν στην αρχή της διαδικασίας εξέτασης για τον τρόπο που επιθυμούν να εξεταστούν (γραπτά ή προφορικά), εφόσον υπάρχει σχετική οδηγία στη γνωμάτευση.
8. Οι ΦμεΑ που έχουν δικαίωμα προφορικής εξέτασης οφείλουν να προσκομίσουν κατά την εγγραφή τους στη Γραμματεία του Τμήματός τους έγκυρη σχετική γνωμάτευση από τον αρμόδιο δημόσιο φορέα. Επίσης, οφείλουν να έχουν μαζί τους κατά την εξέταση φωτοτυπία της γνωμάτευσης αυτής. Αν δεν επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα της προφορικής εξέτασης, μπορούν να επιλέξουν να εξεταστούν γραπτά.
9. Οι ΦμεΑ που έχουν δικαίωμα προφορικής εξέτασης ενημερώνουν τον υπεύθυνο καθηγητή κατά την έναρξη της διαδικασίας εξέτασης. Ο καθηγητής δεν έχει δικαίωμα να αρνηθεί στον φοιτητή την προφορική εξέταση ούτε να τον παροτρύνει να εξεταστεί με διαφορετικό τρόπο. Οφείλει να σεβαστεί απόλυτα την απόφαση του φοιτητή.
10. Οι ΦμεΑ που έχουν δικαίωμα προφορικής εξέτασης λαμβάνουν τα ίδια θέματα με τους υπόλοιπους φοιτητές.
11. Στην περίπτωση εξέτασης φοιτητών με Δ.Ε.Π.-Υ. ή/ και Ειδική Μαθησιακή

Διαταραχή, διαβάζονται αργά και καθαρά οι εκφωνήσεις των θεμάτων. Ο φοιτητής μπορεί να απαντήσει στις ερωτήσεις με όποια σειρά επιθυμεί.

12. Οι ΦμεΑ που εξετάζονται προφορικά, χρήζουν βοήθειας ως προς την ανάγνωση και κατανόηση των ερωτήσεων αλλά όχι μείωσης των απαιτήσεων του διδάσκοντα ως προς την πληρότητα και ορθότητα των απαντήσεων ούτε άλλης βοήθειας πέραν των προανα- φερομένων.
13. Στην περίπτωση προφορικής εξέτασης ατόμου με τραυλισμό, είναι σημαντικό ο καθηγητής να επιδεικνύει υπομονή, να μην πιέζει με κανέναν λεκτικό ή μη λεκτικό τρόπο τον φοιτητή να ολοκληρώσει γρήγορα την απάντησή του και να μην ολοκληρώνει ο ίδιος αυτό που υποθέτει ότι θέλει να πει ο φοιτητής. Τα άτομα με τραυλισμό βιώνουν υπερβολικό άγχος κατά τη λεκτική επικοινωνία και είναι σημαντικό να αντιμετωπίζονται με υποστηρικτικό τρόπο, ιδιαίτερα κατά την εκ φύσεως αγχωτική διαδικασία της προφορικής εξέτασης. Ο καθηγητής δεν πρέπει να σχολιάζει με κανέναν τρόπο την εκφορά του λόγου του φοιτητή ούτε να κάνει οποιαδήποτε σχετική παραίνεση. Οφείλει απλώς να περιμένει υπομονετικά τον φοιτητή να ολοκληρώσει τις απαντήσεις του.
14. Οι φοιτητές με Δ.Ε.Π.-Υ. ή/και Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή (δυσλεξία, δυσγραφία, κ.λπ.) αποτελούν μια κατηγορία φοιτητών οι οποίοι δυσκολεύονται στην παρατεταμένη συγκέντρωση της προσοχής τους όταν απαιτείται πνευματική προσπάθεια. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εξετάζονται στις αίθουσες με τον μικρότερο δυνατό αριθμό φοιτητών και διασπαστικών ερεθισμάτων (π.χ. θόρυβος, πολύ φως, πολλά παράθυρα). Είναι σημαντικό να παροτρύνονται να κάθονται στις μπροστινές θέσεις της αίθουσας, μακριά από πόρτες και παράθυρα. Δεδομένου ότι οι παραπάνω φοιτητές έχουν δυσκολίες στη διαχείριση του χρόνου, είναι σημαντική η ενημέρωσή τους από τους επιτηρητές για τον υπολειπόμενο χρόνο εξέτασης κάθε μισή ώρα περίπου. Επίσης, δεδομένου ότι οι παραπάνω φοιτητές έχουν αυξημένες ανάγκες εκτόνωσης της κινητικότητάς τους, διαφορετικά αντιμετωπίζουν ακόμα μεγαλύτερη διάσπαση προσοχής, είναι σημαντικό να τους επιτρέπεται να σηκωθούν από τη θέση τους και να κινηθούν για λίγα λεπτά μέσα στην αίθουσα εάν το επιθυμούν. Στην περίπτωση κατά την οποία ένας φοιτητής επιλέξει να εξεταστεί γραπτώς, τότε μπορεί να σημειώσει στην κόλλα του ότι έχει δικαίωμα για προφορική εξέταση ο επόπτης οφείλει να το επιβεβαιώσει με μονογραφή, εφόσον ελέγξει τη σχετική γνωμάτευση. Στην περίπτωση αυτή, δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά, γραμματικά ή συντακτικά λάθη και η πιθανή ακαταστασία του γραπτού κατά την αξιολόγησή του. Το γραπτό αξιολογείται με επιείκεια ως προς τη διατύπωση του γραπτού λόγου και δίνεται έμφαση στα στοιχεία της απάντησης που τεκμηριώνουν ή μη την αντίστοιχη γνώση που επιχειρεί να αξιολογήσει η εκάστοτε ερώτηση. Είναι επίσης σημαντικό να ερωτάται ο φοιτητής, εάν επιθυμεί να του διαβάσει ο καθηγητής μεγαλοφώνως τις εκφωνήσεις των ερωτήσεων, καθώς συχνά οι φοιτητές αυτοί μπορεί να παραλείψουν λέξεις ή και ολόκληρες σειρές κατά τη σιωπηρή ανάγνωση, με αποτέλεσμα την ελλιπή κατανόηση των εκφωνήσεων. Ως εκ

τούτου, ενδέχεται να μην απαντήσουν σωστά όχι επειδή δεν γνωρίζουν την απάντηση αλλά επειδή δεν διάβασαν σωστά την ερώτηση. Εάν κατά τη διάρκεια της εξέτασης οι επιτηρητές παρατηρήσουν παρατεταμένη διάσπαση προσοχής του φοιτητή, ενδείκνυται να επιχειρούν να επαναφέρουν διακριτικά την προσοχή στο γραπτό του (π.χ. με ένα ελαφρύ άγγιγμα στον ώμο ή ένα νεύμα). Οι φοιτητές, λόγω της ελλειμματικής προσοχής τους, ενδέχεται να ξεχάσουν να απαντήσουν σε κάποια ερώτηση. Για τους φοιτητές με Δ.Ε.Π.-Υ. ή/και Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή που εξετάζονται προφορικά, ισχύουν οι παραπάνω οδηγίες για τη διεξαγωγή προφορικής εξέτασης.

15. Οι φοιτητές με αναπηρία στα άνω άκρα δικαιούνται βοηθό γραφής, ο οποίος θα πρέπει να έχει ζητηθεί εκ των προτέρων από τον Σύμβουλο Καθηγητή. Οι βοηθοί γραφής είναι εθελοντές, οι οποίοι αναλαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εξέτασης να απαντούν γραπτά τις ερωτήσεις ύστερα από υπαγόρευση του ΦμεΑ. Αν είναι φοιτητές, μπορεί είτε να προέρχονται από διαφορετικό Τμήμα από εκείνο του ΦμεΑ, ή να φοιτούν στο ίδιο Τμήμα, αλλά σε μικρότερο έτος. Σε αυτή την περίπτωση, η μεταγραφή γίνεται κατά λέξη, παρουσία επιτηρητή.
16. Σε περίπτωση ΦμεΑ με μερική απώλεια όρασης, τα θέματα των γραπτών εξετάσεων δίνονται στον φοιτητή σε κατάλληλη μορφή (ποσοστιαία μεγέθυνση των γραμμάτων) και, εάν το επιθυμεί, ο καθηγητής του διαβάζει μεγαλοφώνως τα θέματα, όσες φορές χρειαστεί.
17. Σε περίπτωση ολικής απώλειας όρασης και, μέχρι να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή των εξετάσεων σε γραφή Braille, προτείνεται είτε η προφορική εξέταση είτε η χρήση βοηθού γραφής.
18. Οι κωφοί ή βαρήκοοι φοιτητές δύναται να εξετάζονται προφορικά με τη βοήθεια επίσημου διερμηνέα, κατόπιν αιτήματός τους στον Σύμβουλο Καθηγητή, ο οποίος γνωστοποιεί την ανάγκη αυτή στη Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας.

Κατευθυντήριες οδηγίες για τις εξετάσεις φοιτητών με αναπηρία⁴

Τα παραπάνω εξειδικεύονται με τη μορφή κατευθυντήριων οδηγιών για τις εξετάσεις φοιτητών με αναπηρία ως ακολούθως:

A. Γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες

1. Η εξέταση ενός μαθήματος για ΦμεΑ γίνεται γραπτά ή προφορικά όπως ακριβώς και των υπολοίπων φοιτητών, την ίδια μέρα και ώρα.
2. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα του αποτελέσματος στις περιπτώσεις που επιλεγεί η προφορική εξέταση ΦμεΑ σε μάθημα το οποίο εξετάζεται γραπτά για τους υπόλοιπους φοιτητές (π.χ. με παρουσία μάρτυρα ή χρήση μαγνητοφώνου),
3. Στην περίπτωση που η εξέταση ενός μαθήματος είναι προφορική και ο ΦμεΑ πάσχει

---

⁴ Διεύθυνση Διοικητικής Μέριμνας αρ. πρωτ. 29089/14-6-2019

από σοβαρή δυσαρθρία συνιστάται η γραπτή εξέτασή του.

4. Μπορεί να διατεθεί μεγαλύτερος χρόνος εξέτασης στον ΦμεΑ ο οποίος εξαρτάται από τη σοβαρότητα των δυσκολιών του ΦμεΑ (5, 10, 15 ή 20 λεπτά ανά ώρα).
5. Οι ΦμεΑ έχουν τη δυνατότητα χρήσης υπολογιστή (όχι του προσωπικού τους).
6. Σε περίπτωση που στη γραπτή εξέταση συμμετέχουν *βοηθοί γραφής*⁵, θα πρέπει να καταθέτουν στον διδάσκοντα υπεύθυνη δήλωση, προκειμένου να βεβαιώνουν πως δε γνωρίζουν το γνωστικό αντικείμενο στο οποίο θα εξεταστεί ο ΦμεΑ που θα υποστηρίξουν.
7. Ο ΦμεΑ είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει πρόσφατη γνωμάτευση από Δημόσιο φορέα.

B. Ειδικές Κατευθυντήριες Οδηγίες ανά Κατηγορία Αναπηρίας

Εξέταση φοιτητών με αναπηρία στα άνω άκρα

8. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 1, 2, 3, 4, 5
9. Εναλλακτικά μπορούν να συνδυαστούν προφορική και γραπτή εξέταση, ώστε ο φοιτητής να γράφει ο ίδιος ή να υπαγορεύει ένα μέρος της απάντησης στο βοηθό γραφής, και το υπόλοιπο να εξετάζεται προφορικά απευθείας από τον διδάσκοντα.

Εξέταση φοιτητών με απώλεια όρασης (τυφλών ή με μερική όραση)

10. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 1, 2, 3, 4, 5
11. Στις γραπτές εξετάσεις, ο φοιτητής μπορεί να γράφει και σε Braille, και στη συνέχεια να διαβάζει ο ίδιος το κείμενό του απευθείας στον διδάσκοντα ή σε βοηθό γραφής.
12. Στα μαθήματα των θετικών επιστημών, όπου υπάρχουν σχήματα, διαγράμματα ή ειδικά σύμβολα, συνιστάται προφορική εξέταση.
13. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων δίνονται στον ΦμεΑ σε κατάλληλη προσβάσιμη μορφή (γραφή Braille ή ηλεκτρονικό προσβάσιμο αρχείο ή μεγεθυμένη εκτύπωση)

Εξέταση κωφών ή βαρήκων φοιτητών

14. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 1, 2, 3, 4, 5
15. Εάν το μάθημα εξετάζεται προφορικά, οι κωφοί φοιτητές εξετάζονται με τη βοήθεια επίσημου διερμηνέα.

Εξέταση φοιτητών με δυσλεξία

16. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 1, 2, 3, 4, 5
17. Κατά τη διόρθωση δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά, γραμματικά ή συντακτικά λάθη του φοιτητή. Πρέπει να δίνεται μεγαλύτερη βάση στο γενικό νόημα αυτών που θέλει να πει ο φοιτητής.
18. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων πρέπει να είναι ευκολονόητα.

---

⁵ Οι βοηθοί γραφής είναι εθελοντές οι οποίοι αναλαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εξέτασης να απαντούν γραπτά τις ερωτήσεις ύστερα από υπαγόρευση του ΦμεΑ. Αν είναι φοιτητές, μπορεί να προέρχονται από διαφορετικό Τμήμα από εκείνο του ΦμεΑ, είτε να φοιτούν στο ίδιο Τμήμα, αλλά σε μικρότερο έτος.

Το Τμήμα Αγωγής & Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία συνεργάζεται στενά με το Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας, Συμβουλευτικής & Ψυχολογικής Υποστήριξης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, ενώ με βάση απόφαση του της ΓΣ του Τμήματος ορίζεται κάθε ακαδημαϊκή χρονιά Σύμβουλος για τους Φοιτητές με Αναπηρία. Για το ακαδημαϊκό έτος 2021-22 Σύμβουλος για ΦμεΑ ορίστηκε η κ Χ. Παπαηλιού με αναπληρώτρια της την κ Ε. Κατσιάδα.